

HANDIG OM TE WETEN...

■ Laat korte rokjes en mouwloze niemendalletjes liever thuis. Hoewel je er in het moderne deel van Marrakech niet mee opvalt, doe je dat wel in andere delen van de stad en op het platteland. De cultuur schrijft bedekking van armen en benen voor.

■ Het lijkt leuk om in een stalletje op het Djemaa el-Fna plein te eten, maar helemaal safe is het niet. Eet liever in wat duurdere restaurants, het eten is daar vrijwel altijd betrouwbaar.

■ Drink nooit uit de kraan. Water drink je uit flessen.

■ Laat de kinderen geen dieren aaien. Dromedarissen mogen wel.

■ Opdringerige handelaren vind je voornamelijk op toeristische plekken. Blijf niet bij elke slangenbezweerder stilstaan, want dan vliegt het geld de portemonnee uit. Op andere plekken zijn de mensen doorgaans zeer vriendelijk en behulpzaam.

ROCK THE CASBAH

Een paar uur vliegen en je bent in bijna-paradijs Marokko. Uitgestrekte woestijnen, sprookjes van oases en gebergten, maar ook *classy* beachclubs, luxe hotels en een rijke cultuur. Rosa Koelemeijer maakte een rondreis en selecteerde de beste adressen voor *toute la famille*.

Rondreis deel I

Begin in Marrakech. Het mooiste deel van Marokko ligt ten zuiden van de Hoge Atlas. Marrakech ligt daar vlakbij; vanuit de stad zie je de besneeuwde bergtoppen liggen. Vergeet het noorden: behalve de koningssteden Fès en Meknès is daar weinig te zien. Bovendien is de sfeer in het zuiden relaxter. Staan er in een stad als Fès tal van opdringerige gidsen klaar om je de weg te wijzen, in het zuiden word je als toerist met rust gelaten. Marrakech voldoet volledig aan de duizend-en-één-nacht-idylle die je bij Marokko min of meer verwacht. Het bekende plein Djemaa el-Fna is haast een openluchtcircus, met slangenbezweerdere, toekomstvoorspellers, vrouwen die je hand willen beschilderen met henna en aapjes die drie salto's in de lucht kunnen maken. Mijn zoon van vijf is er niet weg te slaan. Maar Marrakech is ook een hypermoderne stad. In de Ville Nouvelle, de nieuwe stad, zie je de amper vrouwen met hoofddoeken en vind je de ene hippe loungeclub na de andere. Zelfs sushi is in Marrakech gearriveerd.

In Marrakech zijn geweldige overnachtingsmogelijkheden, zo goed dat je bijna de neiging hebt het hotel niet meer te verlaten. Bedenk

vooraf wat je prettig vindt: een gerestaureerde *riad* (traditioneel Marokkaans huis of paleisje met binnenplaats) in de oude medina of een moderner hotel in de Ville Nouvelle of aan de rand van de stad. Voordeel van een riad is dat het authentiek is en dat je zo de oude stad inloopt, nadeel is dat je er niet met de auto kunt komen (lastig als je een auto hebt gehuurd). Nog een nadeel: de beste moderne restaurants en clubs liggen in de nieuwe stad en de riads hebben meestal geen zwembad. Zeker met kinderen is het handiger om in de nieuwe stad te zitten. Op een krappe binnenplaats in een riad kunnen ze geen kant op.

Slapen in Marrakech

Chambres d'Amis

Mooi verbouwde riad in de oude medina met Nederlandse eigenaar/manager. Met riant dakterras.

www.chambresdamis.com
Vanaf € 85 per kamer.

Hotel Diwane

Prima en luxe hotel met een goede prijs-kwaliteitverhouding en zwembad en spa in het centrum van de nieuwe stad.

www.diwane-hotel.com
Vanaf € 48 p.p.p.n.

Hotel Hivernage

Tophotel in de nieuwe stad, met alles wat je nodig hebt binnen de hotelmuren. Het hotel heeft een geweldige spa.

www.hivernage-hotel.com
Vanaf € 250 per kamer.

La Ferme Berbère

Met en zonder kinderen een fijne plek. Negen kilometer buiten de stad, op de route naar Ourika, met een mooi zwembad en grote tuin. Ben je met het gezin? Boek een van de vierpersoonskamers op het achterste deel van het terrein, waar de kids lekker kunnen rondhollen. Goedkoop!

www.laferme-berbere.com
Vanaf € 48 per kamer.

Palais Rhoul

Voor de kapitaalkrachtigen onder ons: een sprookjesachtig hotel even buiten het centrum met twintig fantastische kamers (waaronder acht luxueus ingerichte tenten in een weelderige tuin met prachtig zwembad). De hamam van het hotel maakt dit luxe uitje compleet.

www.palais-rhoul.com
Vanaf € 290 per kamer. >

reizen

Eten & drinken in Marrakech

Cazanova - Eten zoals in Italië. De Italiaanse eigenaar importeert alles van thuis.

221 Avenue Yacoub el Mansour, Gueliz.

Ethnia Garden - In de wijk Palmeraie. Eten in een parkachtige tuin, tussen de kippen.

Wisselende exposities en 's avonds een dj.

Circuit de la Palmeraie.

Amentis - Loungeclub en restaurant voor hip Marrakech in de wijk Hivernage.

Hoek Avenue Echouhada/Rue Alkadissia.

Niet missen in Marrakech

Beachclubs zijn de laatste trend in Marrakech, want relaxen en dansen tot diep in de nacht.

Decadent, maar een aangename afwisseling van de hectiek van de stad. Jong Marrakech showt hier de nieuwste bikinitrends. Plage Rouge (tien kilometer buiten de stad, op de route naar Ourika), Nikki Beach in de Palmeraie en het zwembad van discotheek Pacha (het zusje van de discotheek op Ibiza) zijn aanraders.

Een dag Marokkaans koken is ook heel leuk. De Nederlandse Gemma van der Burgt organiseert Marokkaanse kookcursussen in haar riad in Marrakech. Een ochtend boodschappen doen en daarna koken en eten onder de ruisende palmen op de patio van haar riad. Kookcursussen van een week zijn er ook, georganiseerd in samenwerking met riad Chambres d'Amis.

www.nikkibeach.com/marrakech

www.pachamarrakech.com

www.soukcuisine.com

Rondreis deel II

Vanuit Marrakech kun je in twee of drie weken een mooie rondreis maken door het zuiden van Marokko. Vanuit de stad rijd je in een paar uur de Hoge Atlas over. De weg gaat tot boven de wolken en het uitzicht over het genadeloze landschap is geweldig. Marokko heeft imponerende bergketens. De bergen wisselen per halfuur van kleur, van dieprood tot roestbruin. Marokko verveelt nooit, want van de hoge bergen sta je ook zo weer in de woestijn. Of in een vallei vol palmbomen. Of op een strand zonder mensen.

Eerste stop

Aït Benhaddou - Vanuit Marrakech rijd je in ongeveer drie uur naar dit dorpje net na de

Hoge Atlas. Het is een van de best bewaarde kashba's van Marokko, die het decor vormde voor films als *Gladiator* en *Cleopatra*. Klim naar de top en laat het landschap op je inwerken. Aan het einde van de middag is het licht formidabel.

Slapen in Ait Benhaddou

Defat Kasbah - Traditioneel hotel in kashba-stijl met Franse eigenaren. Enkele kilometers buiten het dorp, in een prachtig landschap. Met zwembad. De kamers zijn eenvoudig, maar goed. Frans restaurant.

www.defatkasbah.com

Van € 20 (kamer) tot € 75 (suite).

Tweede stop

Zagora - Vooral vanwege de route ernaartoe, met name het stuk vanaf Ouarzazate door de magische Draa-vallei, met oude Berberdorpjes tegen de hellingen en oases van palmbomen. Vanuit Ait Benhaddou is het een kleine dag rijden naar Zagora, maar het is de reis dubbel en dwars waard.

Slapen in Zagora

Kasbah Hotel Sahara Sky -

Eenvoudige kamers en geen zwembad, maar wel in een mooie kashba en op een geweldige plek. Vanaf het terras kun je met een telescoop sterren kijken.

www.hotel-sahara.com

Vanaf € 35 per kamer.

Derde stop

M'Hamid - Een paar uur verder en het einde van de weg. Hier begint de woestijn. Vanuit het dorpje loop je zo de zandduinen op, maar je kunt hier ook allerlei excursies boeken verder de woestijn in, bijvoorbeeld naar Erg Chigaga, waar de zandduinen hoger en mooier zijn. Het dorpje bestaat voor een groot deel uit reisebureautjes. Leuk en goed is het bureau Sahara Trip, dat wordt gerund door een Marokkaanse die in Frankrijk studeerde, maar terugkeerde naar haar 'roots' en nu als enige vrouw in het dorp een eigen reisebureau heeft. Promoten dus.

http://linkcity.free.fr

(Organiseert ook woestijntrips voor gezinnen met kinderen.)

Slapen in M'Hamid

Maison d'hôtes Jnan Lilou - Sfeervol hotel met Marokkaanse uitstraling, heerlijk zwembad en goede Franse keuken net buiten het dorp.

www.jnanlilou.com

Vanaf € 95 per kamer.

Dar Azamad - Aan de poort van de woestijn, in een oase van palmbomen. Met fijn zwembad.

www.darazawad.com

Vanaf € 110 per kamer.

Vierde stop

Tata - Toegegeven, het is een avontuurlijke route van een volle dag (wie kinderen heeft en niet te lang in de auto wil zitten kan ook over de grote weg via Taroudant naar Agadir rijden), maar het landschap in dit zuidelijke deel van Marokko is te mooi om links te laten liggen. Met statige bergen, wilde kamelen, nomadenstammen en exotische oases ter afwisseling. Bezoek bij Tata de grotten van Messalite voor meer imposant natuurschoon. >

Marokko met kinderen

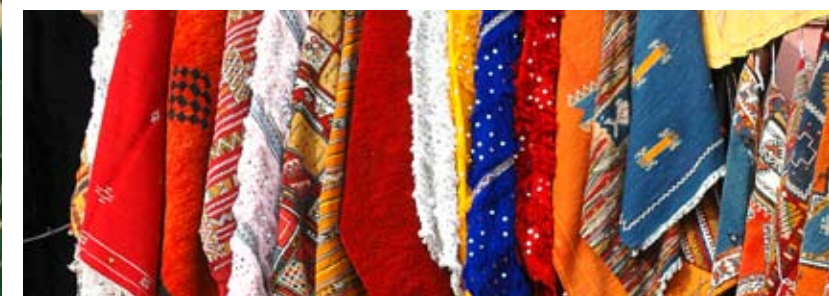
Marokko is de ideale bestemming als je een avontuurlijke reis met je kinderen wilt maken. Je hoeft **1** niet uren in het vliegtuig te zitten, **2** niet bang te zijn voor tropische ziekten en **3** je niet te vervelen. De combinatie van goede hotels en een overvloed aan cultuur maakt het aantrekkelijk. 's Morgens struin je door een soek, 's middags lig je bij het zwembad van het hotel. En zo'n mooi hotel kost niet meteen honderden euro's. Het plein Djemaa el-Fna in Marrakech – met slangenbezweerders en buitelandse apen is voor kinderen een groot feest, maar ook de woestijn vinden zij vaak fascinerend. Andere dingen om met de kinderen te doen:

■ Oasiria in Marrakech - Het grootste waterpark van Afrika, met verschillende glijbanen, piratenboot en golfslagbad. www.oasiria.com

■ Atlantica Park bij Agadir - Verschillende zwembaden en een grote glijbaan. Op de bijbehorende camping zijn ook chalets te huur. www.atlanticaparc.com

■ Dromedaristocht - In M'Hamid kun je een tocht per dromedaris maken door de woestijn en in Marrakech kun je in de wijk Palmeraie een ritje op een dromedaris maken.

■ Overnachten in een nomadenkamp - Kasbah Le Mirage organiseert speciale tochten voor kinderen, met pannenkoeken eten.

Marokko verveelt nooit: er zijn bergen, woestijnen, stranden, je vindt er plekken waar de tijd al eeuwen lijkt stil te staan én ultra-moderne beachclubs

reizen

Slapen in Tata

Les Relais des Sables - Aan de Avenue des F.A.R., in de stad. Met zwembad.

Vanaf € 30 per kamer.

Vijfde stop

Sidi Ifni - Een slaperig, *laid-back* surfstadje met een mooi strand, waar je vanuit de bergen in een kleine dag naartoe rijdt. Omdat het stadje een surfcultuur heeft en er twee grote campings zijn waar veel westerlingen met hun camper overwinteren, is men hier gewend aan bikini's op het strand.

Nog mooier is het strand Lagriza Plage, een paar kilometer boven Sidi Ifni. Via een natuurlijke doorgang in de rotsen loop je van het ene verlaten strand naar het andere. Vanuit Sidi Ifni is het zo'n drie uur rijden terug naar Agadir.

Slapen in Sidi Ifni

Even doorbijten: omdat Sidi Ifni (nog) niet toeristisch is, zijn er geen luxe hotels. De beste keus is hotel **Suerte Loca**, aan de Avenue Moulay Youssef. Het restaurant serveert goede pizza's en paella. Bij Lagriza Plage zijn ook enkele eenvoudige hotels.

Rondreis deel III

Eindig je rondreis in **Agadir**. Handig is dat je met Transavia twee keer een enkele reis kunt boeken en dus niet terug hoeft naar het vliegveld van Marrakech.

Mooi is Agadir niet: het is een nieuw gebouwde stad. Maar als je een paar weken de binnenlanden van Marokko heb verkend, is het op het mooie strand goed toeven. Agadir is een stuk vrijer dan andere delen van Marokko. Hier drink je op een terras gewoon een glas wijn. In de rest van Marokko wordt het verbod op het drinken van alcohol streng nageleefd. Op veel plaatsen schenkt men geen alcohol, hoewel men op toeristische plekken uitzonderingen maakt. Wijn

wordt alleen ontkurkt binnen de beslotenheid van een hotel of restaurant of op een dakterras, maar nooit in het openbaar.

Slapen en eten in Agadir

Mimi La Brochette - Smakelijk visrestaurant aan de noordkant van het strand in Agadir *Rue de la Plage*.

Paradis Nomade - Kleinschalig hotel op twaalf kilometer van de stad, in een prachtige natuur. Een dag aan de rand van het zwembad liggen is een must. Franse eigenaren.

www.paradisnomade.com

Vanaf € 51 per kamer.

Sofitel Agadir Royal Bay Resort -

Aan het strand, alle luxe inclusief. Meerdere zwembaden en restaurants, een fijne spa en een nachtclub. Leuk met kinderen.

www.sofitel.com

Vanaf € 220 per kamer.

Tijd over?

Vanuit Agadir nog zin in een korte trip? Binnen twee uur zit je in het dorpje Tafraout in de Anti-Atlas. Prachtige reis door een indrukwekkend rood berglandschap.

Overnacht in het in kashbastijl gebouwde hotel

Chez Amaliya vlakbij het dorpje, gerund door de Nederlandse Liesbeth van Woerden.

www.chezamaliya.com

Vanaf € 45 per kamer. □

GEHEIME TIPS

Van: Rutger Jan de Lange, manager van riad Chambres d'Amis.

Wat: Beldi Country Club in Marrakech. 'Een geweldige plek om een dag helemaal uit de drukte van Marrakech te zijn, op tien minuten rijden van het centrum. De club is stijlvol en met smaak ingericht en het zwembad ligt in een prachtige olijfboomgaard. Probeer ook de nieuwe hamam in het complex, waar Marokkaanse producten als arganolie en rozenwater worden gebruikt.'

Van: Gemma van der Burgt, eigenaar van kookstudio Souk Cuisine in Marrakech.

Wat: Café de France op het Djemaa el-Fna plein in Marrakech.

'Mijn lievelingscafé in Marrakech, waar ik dagelijks kom. Het is het oudste café aan het plein en vanaf het dakterras op de vierde etage heb je een geweldig uitzicht over het plein en de stad. De bediening is erg vriendelijk.'

Van: Astrid Emmers, eigenaar van reisbureau Dades Voyages in Ouarzazate.

Wat: Race dwars door de woestijn tussen M'Hamid en Foum Zguid.

'Hier kun je echt racen! Met 4x4's natuurlijk en een ervaren chauffeur, want er zijn nergens bordjes, er is zelfs geen weg. Het is elke keer weer spannend: of je voor het donker in de bewoonde wereld komt en of je niet vast komt te zitten.'

REIS BOEKEN?

De Nederlandse Astrid Emmers organiseert met haar Marokkaanse partner reizen op maat, ook voor reizen met kinderen. Leuk is dat het stel het land en de cultuur goed kent, waardoor je op onverwachte plekken terecht komt. www.dades-voyages.com

